

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie z zażalenia **A. D.**
na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Lublin – Północ w Lublin
z dnia 16 maja 2023 r., sygn. akt [...],
o odmowie wszczęcia śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 17 października 2023 r.,
inicjatywy przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
wyrażonej w postanowieniu Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie
z dnia 12 września 2023 r., sygn. akt III Kp 680/23,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:
odmówić przekazania sprawy.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął postulat Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie co do przekazania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z zażalenia A. D. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Lublin - Północ w Lublinie. Przedmiotowym postanowieniem, ze względu na to, że czyn nie zawierał znamion czynu zabronionego, odmówiono wszczęcia śledztwa w sprawie [...] o niedopełnienie obowiązków oraz przekroczenie uprawnień przez sędziego Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie.

W uzasadnieniu wystąpienia Sąd właściwy miejscowo do rozpoznania zażalenia wskazał, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, gdyż swoboda orzekania jest w tej sprawie znacznie ograniczona tym, iż osobą objętą zawiadomieniem o przestępstwie złożonym przez A. D. jest sędzia Sądu występującego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Inicjatywa Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie trzeba odnotować, że rozpatrywane wystąpienie poprzedzone było postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 12 września 2023 r., którym uwzględniono wnioski 8 sędziów tegoż Sądu (k. 18) o wyłączenie ich od rozpoznawania niniejszej sprawy, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 2 k.p.k. Warto zauważyć, że instytucje przewidziane w art. 41 § 1 k.p.k. i art. 37 k.p.k. pełnią odmienne funkcje i opierają się na odmiennych przesłankach. O ile bowiem w wypadku wyłączenia *iudex suspectus* podstawą jest obiektywnie istniejące zagrożenie dla bezstronności sędziego, spowodowane istnieniem okoliczności wskazanych w art. 41 § 1 k.p.k., o tyle przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k. następuje w obliczu możliwości powstania "zewnętrznego" przekonania o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy (zob. post. SN z 21 maja 2008 r., IV KO 54/08). Stwierdzenie, że w przedmiotowej sprawie część sędziów podlegała wyłączeniu w trybie art. 41 § 1 k.p.k. nie wykluczało pozostawienia sprawy w Sądzie właściwym miejscowo, po uznaniu, że nie zagraża to dobru wymiaru sprawiedliwości.

Nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem przedstawionym przez Sąd Rejonowy, że w przypadku, gdy strona postępowania niezadowolona z finałowego zakończenia śledztwa wniosła zażalenie na postanowienie prokuratora odmawiające wszczęcia postępowania karnego, uzasadnione było skorzystanie z właściwości delegacyjnej. Punkt widzenia Sądu właściwego nie może być w tej materii podzielony. Przede wszystkim trzeba dostrzec, że procedowanie Sądu w sprawie zażalenia A. D. nie będzie się wiązało z merytorycznym rozstrzygnięciem w

przedmiocie jego zarzutów w stosunku do konkretnej osoby. Oznacza to, że złożone zażalenie będzie prowadziło do kontroli prawidłowości orzeczenia niesądowego organu procesowego prowadzącego postępowanie przygotowawcze jedynie w sferze przedmiotowej, tzn. czy w ogóle opisane w zawiadomieniu zachowanie można zakwalifikować jako przestępstwo, a nie na płaszczyźnie podmiotowej, czyli rozstrzygania o odpowiedzialności karnej wskazanej w zawiadomieniu osoby. Należało zauważyć, że zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa dotyczyło zachowania sędziego, przeciwko któremu nie toczy się ani postępowanie o uchylenie immunitetu, ani postępowanie dyscyplinarne. Z tego względu obawa Sądu, iż rozpoznanie zażalenia zgodnie z właściwością miejscową godziłoby w dobro wymiaru sprawiedliwości, była zbyt daleko idąca.

Dla pełnego odniesienia się do sprawy należało wyjaśnić, że Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie jest stosunkowo dużym Sądem z liczną obsadą sędziowską i funkcjonującymi dwoma wydziałami karnymi. Wyłączenie więc w trybie *iudex suspectus* kilku sędziów z III Wydziału Karnego nie oznaczało automatycznie konieczności przekazania sprawy innemu sądowi.

Z powyższych powodów Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

KR

[ms]

